

i.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remissen Säker och kostnadseffektiv it-drift - Förslag till varaktiga former för samordnad statlig it-drift (SOU 2021:97)

Statens tjänstepensionsverk (SPV) lämnar härmed sitt yttrande över rubricerade remiss.

Kapitel 10 – Utgångspunkter och principer för varaktiga former för samordnad statlig it-drift

10.1 Regeringen bör inrätta varaktiga former för samordnad statlig it-drift

SPV instämmer i bedömningen att det bör införas varaktiga former för samordnad statlig it-drift.

10.5 Anslutning till det samordnade statliga tjänsteutbudet

Myndigheternas behov och förutsättningar i fråga om säkerhetskrav i verksamheten m.m. skiljer sig åt och de bör därför fortsatt ha självbestämmanderätt i frågor som rör it-drift. SPV tillstyrker därför förslaget om att det ska vara valfritt för myndigheter att ansluta sig till det samordnade statliga tjänsteutbudet.

10.6.7 Hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i det samordnade statliga tjänsteutbudet

Utredningen bedömer att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter inte ska hanteras inom det samordnade statliga tjänsteutbudet.

SPV uppfattar att utredningen anser att det kan förväntas bli kostnadsdrivande för staten som helhet att låta säkerhetsskyddsklassificerade

uppgifter hanteras inom ramen för det samordnade statliga tjänsteutbudet. Höga säkerhetskrav kan också, som utredningen noterar, komma att påverka funktionaliteten i tjänsterna. Det kan mot den bakgrunden visserligen anses logiskt att undanta hanteringen av sådana uppgifter från det samordnade statliga tjänsteutbudet.

Som framgår av utredningen finns dock ett förhållandevis stort antal myndigheter som hanterar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i sin verksamhet. Kostnadseffektivitet och säkerhetsmässiga överväganden kan för en sådan myndighet vara bärande skäl för att myndigheten vill låta hela sin it-drift, inklusive hanteringen av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, ske i statlig regi hos en och samma leverantörsmyndighet. Om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter undantas från det samordnade statliga tjänsteutbudet kommer en myndighet som hanterar sådana uppgifter endast att kunna överlåta delar av sin it-drift på en leverantörsmyndighet. De säkerhetsskyddsklassificerade uppgifterna kommer behöva avskiljas och antingen hanteras i egen regi eller genom anlitande av ytterligare leverantörer. Kostnaderna för ett sådant upplägg kan tänkas bli högre. En sådan uppdelning av informationsmängderna skulle sannolikt också vara svår att genomföra i praktiken och inte medföra några fördelar ur säkerhetssynpunkt, snarare tvärtom. SPV anser därför att överenskommelser mellan myndigheter avseende varaktig it-drift som inkluderar hanteringen av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ändå bör kunna ske. Kan det dock av olika skäl inte lämpligen ske inom ramen för ett samordnat statligt tjänsteutbud, bör det ändå vara möjligt för myndigheter att genomföra individuella överenskommelser om varaktig it-drift utanför denna ram. En författningsreglering som ger tydliga rättsliga förutsättningar för detta bör införas.

SPV vill i detta sammanhang också särskilt lyfta fram att verket är mitt i ett arbete med migrering av sin it-drift till Försäkringskassan, som i dag tillhandahåller it-driftstjänster bl.a. med stöd av sitt särskilda regeringsuppdrag om samordnad och säker statlig it-drift. Skäl hänförliga till just kostnadseffektivitet och ökad säkerhet har varit avgörande för SPV:s beslut om anslutning. SPV anser det som viktigt, och förutsätter, att leveransen av de it-driftstjänster som myndigheten redan överenskommit om med Försäkringskassan kan ske i enlighet med ingången överenskommelse. Det är dock inte entydigt i vilken mån författningsförslaget får en påverkan på tjänster som tillhandahålls med stöd av befintliga bemyndiganden. Detta bör klargöras i ett eventuellt fortsatt lagstiftningsarbete.

Kapitel 11 – Förslag till varaktiga former för samordnad statlig it-drift

11.2 Organisering av en samordnad statlig it-drift

Att myndigheternas information inte samlas hos en enda leverantörsmyndighet kan tänkas bidra till en högre grad av säkerhet i den samordnade lösningen överlag. SPV tillstyrker därför förslaget att det ska finnas flera leverantörsmyndigheter istället för en enda myndighet för it-drift.

11.7 Reglering av villkoren för leverantörsmyndigheternas behandling av personuppgifter

Utredningen föreslår att leverantörsmyndigheternas behandling av personuppgifter för anslutande myndigheters räkning ska regleras dels i den nya förordningen, dels i den skriftliga överenskommelsen mellan den anslutande myndigheten och leverantörsmyndigheten. Regleringen är avsedd att till stora delar ersätta behovet av ett personuppgiftsbiträdesavtal.

SPV delar utredningens ambition att minska den administrativa bördan i anslutningsprocessen, men anser att förslaget i denna del innehåller vissa oklarheter samt att det kan ifrågasättas om syftet med förslaget uppnås.

I utredningen anges bl.a. att de villkor som framgår av artikel 28.3 (a) – (h) EU:s dataskyddsförordning ska införas i den nya förordningen om samordnad statlig it-drift. Punkterna (b), (d) och (g) i artikeln har dock inte kommit till uttryck i författningsförslaget. Det framgår inte tydligt om avsikten är att dessa punkter istället ska regleras i den skriftliga överenskommelsen, eller om det ansetts obehövt att uttryckligen återge dessa punkter i den nya förordningen. SPV:s uppfattning är att dessa punkter på något sätt måste komma till uttryck i antingen ett avtal eller i en nationell rättsakt.

Den föreslagna förordningsregleringen är vidare mycket allmänt hållen. En anslutande myndighet i egenskap av personuppgiftsansvarig kommer därför i stor utsträckning att behöva komplettera regleringen i såväl överenskommelsen som i annan dokumentation, t.ex. i fråga om krav på lämpliga tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder. SPV är därför tveksam till om förslaget bidrar till någon större grad av enhetlighet och

tydlighet för de registrerade. Risken finns istället att villkoren för behandlingen blir mindre överskådliga när de återfinns på flera ställen och måste utläsas korsvis. SPV har också svårt att se att det medför några större fördelar ur integritets- eller effektivitetssynpunkt att dela upp de villkor som måste föreskrivas, i jämförelse med att reglera samtliga villkor för behandlingen sammanhållet i ett personuppgiftsbiträdesavtal som anpassats för den tjänst som är aktuell.

Det kan därför finnas behov av att antingen utöka samt förtydliga villkoren i den föreslagna förordningen eller överväga om leverantörsmyndigheternas behandling av personuppgifter ska regleras på annat sätt.

Övriga synpunkter

Myndigheternas verksamheter måste kunna fungera även under kris och krig. SPV efterlyser en utredning och förslag rörande infrastruktur och driftsäkra platser för statliga datacenter som säkerställer detta.

SPV har i övrigt inga synpunkter på utredningen eller förslagen.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Maria Humla efter föredragning av verksjuristen Emil Öhlén. I beredningen har även chefsjuristen Jimmy Everitt, chefsarkitekten Tomas Hellström, uppdragsledaren Hans Åhrman och informationssäkerhetschefen Tony Persson deltagit.